

F 24
1888

სამეგრეო

საყოველ-კვირამ სალიტერატურომ და სამხატვრომ ზაზაეთი

1888 წელსა

№ 42—43

ნომერი 20

გაზეთი ღირს: ერთის წლ. 5 მან.,
 ნახევ. წლ. 3 მ., ცალკე № 15 კ.
 ხელის მოწერა მიიღება: თბილის-
 ში, რედაქციის კანტორაში. ფოთ-
 ში ბესარიონ კალანდაძესთან, ად-
 რესი გარეშე მცხოვრებთათვის: Тиф-
 лись, въ редакцію газеты
 "ТЕАТРЪ". გაზეთი ისეიღება:
 თბილისში, ჩარკვიანის წიგნის მაღა-
 ზიაში და ბ-ნ ხიდველთან—გო-
 ლოვინის პროსპექტზე.

საგაზეთოდ დანიშნული წერი-
 ლები (კორესპონდენცია) გარკვე-
 ვით უნდა იყოს დაწერილი. თუ სა-
 ჭიროება მოითხოვს წერილებს რე-
 დაქცია შესწორებს, რედაქცია არა
 კისრულობს წერილების უკან გაგ-
 ზავანას და მათ შესახებ მიწერ-
 წერას.
 ყოველ წერილში უნდა იყოს
 მოხსენებული: სახელი გვარი და
 საცხოვრებელი ადგილი დამწერისა

69

ქართული თეატრი

ზარასკევს, 25 ნოემბერს

ბენაუზისი

გ. აბაშიძისა

წარმოდგენილი იქნება

II

ახალი პიესა

= ახალი გმირი =

ღრამა 4 მოქმ. თხზ. აკაკი წერეთლისა.

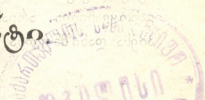
II

მეჯღიური ისტალიელებით

ოპერეტა 1 მოქმ. მუს. ოფენბახისა.

დასასრულ

დივერჯისპენტი.

ახალი ამბები.

ვარძიის მონასტრის წინამძღვარი მღვდელ-მონაზონი კალისტრატე, რომელსაც ამ რამდენიმე თვის წინეთ უბედურება შეემთხვა, როდესაც თოფის წამლით კლდეს ანგრევენებდა ბაღის გასაფართოებლად, ამ ჟამად ქალაქში იმყოფება წმ. დარჩიის მონასტერში. ვარძიის მონასტერში, როგორც ხმები ისმის გადმოჰყავთ რუსის მღვდელ-მონაზონები. სასურველია, რომ ახლად დანიშნულ პირებმა ღირსეული ყურადღება მიაქციონ ჩვენ ძველ ნაშთებს და ისე არ მოექცენ, როგორც მოიქცა ამ ხანებში ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მმართველობა.

დღეს, კვირას, ქართული დრამატიული საზოგადოების სასარგებლოდ დანიშნულია «სობრანიეში» კონცერტი, რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ ოპერის საუკეთესო არტისტები: ქქ. ზარუდნაია, ბიჩურინა, ბბ. ტარტაკოვი, მედვედიევი, იპოლიტოვ-ივანოვი და სხვ. იმედია, რომ კონცერტზე ხალხი ბლომად დაესწრობა, რადგან დრამატიულ საზოგადოებას ღვაწლი მიუძღვის ქართულ საზოგადოების წინაშე.

წარსულ კვირას ქართული დრამატიული საზოგადოების კრება იყო, რომელზედაც განხილულ იქმნა მომავალი წლის ანგარიში. კრებაზე მარტო ერთი წევრის მეტი არა ვინ დასწრებია; ახალ წევრებად ბევრნი ჩაეწერნენ.

მომავალ პარასკევს ქართულ დასისაგან წარმოდგენილი იქნება აკაკის ახალი დრამა «ეხლანდელი გმირი». დრამაში გამოყვანილი არიან ჩვენი თანამედროვე პირები ხასიათებით. პიესა დანიშნულია ვასო აბაშიძის საბენეფისოდ.

ცხოვრება და თეატრი.

თეატრი მაშინ არის კარგი, როდესაც ცხოვრებასა ჰგავს, როდესაც წარმოდგენაში ისეთი ამბებია ერთი-ერთმანეთზე აკინძული, რომ ყველაფერი გენიშნება, თითქო გუშინაც გენახოს იმისთანა სურათები, თითქო შენი საკუთარი ნაცნობები და მეგობრები გამოსულიყვნენ სცენაზე და თავიანთ აე-კარგიანობას გაამბობდნენ. როდისღა კარგი ცხოვრება, ამაზედ არსად არ მოიძებნება გადაკვეთილი და ყველას მიერ შეწყნარებული განაჩენი. ზოგი იძახის—ცხოვრება მაშინ არის კარგი, როდესაც თეატრსა ჰგავსო, და ხალხსაც ისე უჭირავს თავი, თითქო აქტიორები არიანო და მუდამ მომზადებულნი ასრულებენ თავიანთ როლებსაო. ზოგის აზრი-კი ცხოვრებაზე ის არის, რომა რამდენადაც ადამიანი ნაკლებ აქტიორობს თავის ყოველდღიურ ურთიერთობაში, იმდენად უფრო რიგიანი, სანდობი, სანდომი და სანატრელი კაცი არის ყველას თვალშიო. ბევრი კიდევ სხვა აზრია ცხოვრებაზე, მაგრამ უმეტესი ისეთია, რომ ან ალთასა ჰგავს, ან ბალთას, ან ალხანას და ან ჩალხანას, სულ-კი ერთად «შალთაი-ბალთაი» გამოდის. ასე რომ ვისაც არა გაეგება რა არც ცხოვრებისა და არც თეატრისა და მარტო ამ სხვა და სხვა აზრებს გამოუგდება, რომ შეიტყოს რამ ან ცხოვრების დავიდარაბისა, ან თეატრის დარღუბალისა, ის ბოლოს სულ ერთიან გადირევა და დომხალივით აერევა თავში ერთიცა და მეორეც, თუთიყუშივით გაიმეორებს ხან ერთის «ბრძენის» რახარუხს, ხან მეორისას და საგნისა კი მაინც არა ეცოდინება რა.

კომპლიმენტზე კი ნურას უკაცრავად-და, როდესაც კარგა ჩაკვირდები ქართველთა თეატრის დღევანდელს ყოფას, ძალა უნებურად აგვედენებათ სურათი თუთიყუშისა და ველარას გზით ევრო მოიშორებთ გონების თვლიდამ ამ მასხარა ფრინველსა. «თეატრი შვილია ცხოვრებისა, იკვებება ცხოვრების ნოყიერებით, მაგრამ რაკი თვითონ ერთხელ მოიკიდებს ფეხსა, შემდეგ თვითონ ჰმოქმედობს ცხოვრებაზე და აძლევს უკეთესს ფერსაო»,—გაიძახის ერთი თუთიყუში დაზვიარებულს სიტყვასა, და

იქვე მეორე თუთიყუში გაიგძელებს კისერს და დაჰკრავს კვერსა, თითქო მართლა ესმოდეს თავის მობაასის რახირუხი. ყოველი კეთილ-გონიერი და პატიოსანი კაცი მთელს თავის ღონეს უნდა ჰხმარობდეს ცხოვრების გაღაზათიანებაზე და ემსახურებოდეს საზოგადოებასა, რადგან საზოგადოების სიკეთე ბედნიერებაა ყველასთვის საკუთრივ. თეატრი ალაზათიანებს ცხოვრებას. მაშასადამე, ყველანი მოვალენი ვართ ხელი შევუწყობთ თეატრსა, რომ თეატრმა ხელი შეუწყოს ცხოვრებას და ამით ცხოვრებამ ხელი შეგვიწყოს ჩვენ ყველასაო, გაიძახის მესამე თუთიყუში კარგად გაზეპირებულს სიტყვებს, და მეოთხე თუთიყუში ამ ღროს იგონებს დაზეპირებულსავე სიტყვებსა, რომ ჯეროვანის პასუხით გაისტუმროს თავისი მოპირისპირე. მეტყვიით—განა ასეთი შეხედულება თეატრზე და საკუთარს მოვალეობაზე თუთიყუშობა არისო და თანაც, უეჭველია, გამიწყობით, რომ მე, ვიდაც უცნობი, ამისთანა უწმაწურ სიტყვებს მოგახსენებთ ჩვენის საზოგადოების წარმომადგენლებზე. რაქნა თქვენი ჭირიმეთ. მე უკან არ დავიწვევ. ხმალი თქვენი და კისერი ჩემი. მაგრამ ეს კი უნდა იცოდეთ, რომ მე არავისი წყენა არა მაქვს სახეში, როდესაც „ამისთანა უწმაწურ სიტყვებსა“ ვხმარობ. ჩემი აზრი ასეთია ჩვენს ვინაობაზე და თვით ფაქტებმა დამარწმუნეს, რომ ეს სწორეთ ასეა, რომ ჩვენ მხოლოდ თუთიყუშებივით ვიმეორებთ სხვა და სხვა ეყენიან ფრაზებსა და ვერ მოგვიხერხებია, რომ ამ ფრაზებს გავსცდეთ ცოტათი მაინც. ჩვენ რომ მართლა გვესმოდეს ფასი და მნიშვნელობა თეატრისა, მაშინ ჩვენი საქციელიც შეთანხმებული იქნებოდა ამ სმენასა და გაგონებასთან. მაგრამ საქმე ის არის, რომ შესმენაზედაც და გაგებაზედაც ძალიან უკაცრავად განლაგართ.

მოიგონეთ თუნდ შარშანდელი ჩვენი ხალისი თეატრში სიარულისა და შეადარეთ წლევეანდელს. რა მიზეზი იყო, რომ შარშან თითქმის ყოველი წარმოდგენა სავსე იყო ხოლომე ხალხითა, რითი აჰხსნით იმ ამბავსა, რომ წელს ნახევარზე მაინც სკამები ცარიელობდენ! იმას ხომ ვერ იტყვიან, რომ შარშან უკეთესს პიესებსა თამაშობდნენო. იგივე «ხათაბალა» თუ «ბა-

ლახათა», იგივე «თამარ-ბატონიშვილი», თუ «ბატონიშვილი თამარ» და სხვები, რომელთაცა თამაშობდნენ შარშანწინაცა და იმის წინაც. იქნება მიზეზი ის იყოს, რომ შარშან უკეთესი არტისტები ატკობდნენ ჩვენს მხედველობასა და სმენას? მაგრამ, არა, როგორც პიესები, აგრეთვე არტისტებიც თითქმის ხელუხლებლად დაჩხინ შარშანდელნი, შარშანწინდელნი და იმას წინდელნი.

რომელი მიზეზიც უნდა დაასახელოთ, ბოლოს გამოდის რომ მიზეზ-მიზეზ, დოს მარტილი აკლია და სხვა არაფერი... შარშან უფრო დავიარებოლით თეატრში, ვიდრე წელს და წელს თეატრში შესვლაზე წელი გვწყდება ხოლმე. რათა გვწყდება წელი, როდესაც სიხარულით უნდა მივიმტრევედეთ თავ-პირს თეატრისაკენ, თუ კი მართლა გვინდა მისი დახმარება და გვწყურიან მისი წარმატება. აი ეს არის საკითხი, და თუ პირუთენელად, გულმართლად მოექცევით საქმეს, უნდა აღიაროთ, რომ ჩვენი დამლუპავი არის ჩვენივე თუთიყუაშობა, რომ ჩვენ გაგვიგონია ალბათ მომკვდარო და ის კი არ გამოგვიკითხნია, რომელი ალია, სად და როგორ მომკვდარა. შეგვიტყვია, რომ განათლებას მისდევს მაღალ სიამოვნებათა ძიება, მაგალითად, თეატრი, ლიტერატურა, გონივრული სალაყბო და სხვანი, და ის კი აღარ მოგვეგონებია, რომ ჯერ რიგიანად ჩაგვეხედნა თვით განათლებაში, დაწვფებოლით იმის სიკეთესა, და მერე თეატრიც, ლიტერატურაც და ბევრიც სხვა თავისთავად მოჰყვებოდა ამ განათლებას, გაგვეხსნებოდა უმაღლესი და უკეთესი გემოვნება. რადგანაც განათლებისა ჩვენ მარტო სუნი გვეცა ცხვირში და მეტი არაფერი, ამიტომ ვამჯობინებთ მუშტიკრიესა, ყომარბაზობას, ქალაღდის თამაშსა, შარშანკასა და უფრო კი ქეიფებს. მიზეზიც ეს არის, რომ როდესაც ჩამოვარდება სიტყვა რომელსამე საქვეყნო საქმეზე, მაშინვე ყველანი, ღარიბნიცა და მდიდარნიც მოვეყვებით ხოლმე ჩივილსა და ტირილს, რომ შეძლებდა არა გვაქვსო, ძალა ვერ შესწევს სურვილსაო, რაც რამ გვებადა—გაეიღეთ, გაეტყავდით, აღარა გვაქვს-რაო, და ამავე ღროს იგივე მტირალნი და მოჩივარნი მთელს ჩვენს შეძლებას ვახმარებთ ათას ნაირ სისულელესა და ამაოებას.

შარშან გვეგონა, ეს არის გაგვეხსნა ბედი, უმაღლეს სიამოვნებათა გემომ ფეხი აიღვა ჩვენში, ველარც უთეატროდ, ველარც ულიტერატუროდ ვერ გაეძლებთ, ნადირულ ცხოვრებას ველარ ავიტანთო. გაგვიტყუა ამ მოჩვენებამ, შევხურდით ჩვენცა და ავიყოლიეთ სხეებიც. მაგრამ სულ რამდენსამე თვეს ძლივს შეგვეყვა ეს შეხურება. გავიდა ზაფხული და წლევანდელმა სეზონმა რა მოგახსენოს თავის საკვირველის უფერულობით.

იტყვიტ—კამიტეტის ბრალიაო, სული ვერ ჩაუდგავს საქმისთვისაო. დარწმუნებული ვარ, რომ საქმეს სული აკლია და სული უნდა ჩაუდგას როგორმე. მაგრამ განა კამიტეტს შეუძლიან სული ჩაუდგას უსულოს? გინდ ეგეც არ იყოს, თვით კამიტეტი ვილასი ბრალია? განა ჩვენი ბრალი არ არის! განა ძალას გვატანდა ვინმე—უთუოდ ეგენი ამოირჩიეთ და სხეები არამც და არამც არ შეუშვათო! როგორიც ერთი, იგეთი ბერიო, როგორიც ალხანა, იგეთივე ჩალხანა. რა ღირსებისანიც ჩვენა ვართ, ამორჩეულნიც ისეთები გვეყვანან. აქ მეტი ლაპარაკი რა საჭიროა, ჩემო ძამიაე.

თუ კი ყველაფერი კამიტეტზე ეკიდოს, მაშ ბ-ნ ფორკატის თეატრი მუდამ გაქვდილი უნდა იყოს ხალხთა, ამიტომ რომ კამიტეტს იმის მეტი არა შეუძლიან-რა, რომ რიგიანი პიესები აარჩიოს და შესაფერი არტისტები გამოიყვანოს სცენაზე. ჩვენა ვხვდავთ, რომ ბ-ნი ფორკატი არა ვითარს მეცადინეობას არა ჰზოგავს, რომ პიესებიც წარჩინებული ამოიღოს ნიშანში და არტისტებიც ნიჭიერნი იყოლიოს. თვითონ დიდის საარტისტო ნიჭით მიმადლებულმა, ბ-ნმა ფორკატიმ, ლამის უკანასკნელი პერანგიც-კი გაიხადოს, რომ საუკეთესოდ მოაგვაროს თავისი წარმოდგენები. სინიდისის ქვეშ უნდა ვსთქვათ, რომ ყოველი მისი წარმოდგენა შესანიშნავის მწყობრობითა და ლაზათით მიმდინარეობს,—მაგრამ თეატრი კი მაინც თითქმის ყოველთვის ცარიელია

მეტყვიან—ფორკატის თეატრი რუსულია და ჩვენს თეატრთან მოსატანი არ ირისო. მართალია რუსულია, მაგრამ მაინც მოსატანია და ძალიანაც მოსატანი. ერთი და იგივე მი

ზეზი ჰმოქმედობს საშინელის სიმძლავრით, რომ ქართულსაც და რუსულ წარმოდგენასაც ვერ უმოგვნიათ ბაზარი, არ აქვთ გასავალი ჩვენს ჩამორჩომილ ქალაქში, რომ ხალხი ეტანება უფრო ქვენა სიამოვნებას და ვერ შეუტყვია გემო სხვა გვარ გასართობებისა—ვაჟურბის თეატრს.

თუ მაგრე იყოსო, მაშ რავერა როგორ ახერხებს სიცოცხლეს ტფილისშიაო, მკითხავენ. ვაი მაგისთანა მოხერხებას და მაგეთ სიცოცხლეს, რომ წელიწადში თითქმის ხუთი ათასი თუმანი სუბსიდია ეძლევა მთავრობისაგან და სული კბილით კი მანც ძლივს უჭირავს. მაგისი ნახევარი სუბსიდია რომ ბნ ფორკატისა ჰქონდეს, იმისი თეატრი ათჯერ მანც უკეთეს დღეში იქნებოდა, რადგან ჩვენის საზოგადოებისათვის დრამას გაცილებით მეტი აზრი აქვს, ვიდრე რავერას; აქაურ შუათანა კაცს დრამა უფრო ესმის, ვიდრე რავერა, იმიტომ რომ მუსიკის ცოდნა ძრიელ უსუსურს ყოფაშია ჩვენ შორის.

ქართულ თეატრის საქმე კი ისეა, რომ არც კამიტეტი გვეყავს კარგი და ვერც გვეყოლება, ამიტომ რომ კამიტეტის წევრნი არიან ძვალნი ძვალთა ჩვენთანი და ხორცნი ხორცთა ჩვენთანი; ხეირიან პიესებს ჩვენ არ ვარდგენთ, რადგან არტისტები ვერ შესწევდებიან რაღლებსა, და საზოგადოება კიდევ ისეთია, რომ მარტო თუთიყუშივით იმეორებს სიტყვებს თეატრის საჭიროებისას და წარმატებისას, ხოლო საქმით ფეხებზე ჰკიდია თეატრიცა და ცხოვრების გამოკეთებაც. დიახ, ჩემო ბატონებო!

უცნობი.

ს უ რ ვ ი ლ ი.

(გადმოთარგმნილი რუსულიდან).

ახს, ნეტავ ფრთება შემასხა,
ჩიტა მქნა თავისუფალი,
ვით რომ ისარი მაფრინა
მტერმა ვერ მამკრას მე თვალი.
სამშობლად მხარეს დამსო მე—

სად კელი მწკანედ ბიბინებს,
 სად მიწას ჩიჩქნის რქოქით
 მოძმე და ტკბილად ღიღინებს.
 აქ, ტყეში, ათას ხაირად
 ფრინველთა ისმის გალობა;
 არის შეძკული მთა, ღელე,
 ბლომად არს ღვთისა წყალობა.
 სად თავისუფლად შეკვიძლებ
 გულის გაშლასა სუნთქვასა,
 და დავივიწყებ ამ დღეთა
 მწარე ტანჯვასა, სულთქმასა.

ილა.

ვედრება

ღმერთო ძალალო! შენ გვედრებ,
 მისმინე ესე ვედრება,
 რომელს, ამ ქვეყნად, ჩემთვისინ,
 აწ არაფერი ედრება!
 ღმერთო! მომისმე სიცოცხლე
 უშნო და უბემურიას,
 რადგან ვგრძნობ ტკბილი სიამე
 ჩემთვის არს დაკარგულია.
 შემძულდა ხალხი ცბიერი,
 შემძულდა ქვეყნიურება,
 ვეღარ განჭკურნავს ამ წულულს გულს
 ბუნების მშვენიერება.
 ეველგანა ესეღამ დალატსა,
 არ ვისგანა მსჯეს გატანა,
 მომეზრდა ტაღ სიცოცხლენ,
 მწარედ ვიტანჯვი მისგანა.
 ხანდის-ხან გაბრახებული
 მზად ვარ დავიცე გულს დანა

და გამოვიხსნა მე თავი,
 ამ გვარი სიცოცხლისგანა.
 ეს უსამართლო სოფელი
 სინარულს მომტემს მე განა?
 რას უკლას სძრახვენ,
 სტორაკენ, მძა კერ მისულა დასთანა.

კატო

მოსწრებული სიტყვები

შეკრფილი დ. აწურულისაგან.

მამას და შვილს ერთ ოთახში კმინათ, მამამ გამოიღვიძა და ჭკითხა თავის შვილს: «ჯერ კიდევ არ ამდგარსარ?.. რამდენჯერ მი-თქვამს შენთვის, რომ მარტო იმას შეეღოს და სარჩოს ამღვეს ღმერთი, რომელიც უფრო ადრე დგება: აბე, გუშინ კანო ადრე ამ-დგარა, წასულა და ერთი დიდი ქისა თული უზოუნია; შენ თავის დღეში კერ ეღირსები ამისთანა სსქმეს

შვილი. ეგ იმას ნიშნავს (გადაბრუნდება და ამთქნარებს) მამა ჩემო, რომ ვისაც ის ქისა დაუგარგავს, კანოც უფრო ადრე ამ-დგარა.

წვეულობას დროს ერთი სომეხი გაუწვეულია მღერის ა-ა-ა-ა!
 მეორე თაემობურებული ჭკითხავს: «ტეო!»

— რა არის?

— შენი სიმღერა გესმის?

— გა, როგორ არ შესმის.

— მამ გახუმდი რაღა!

რკინის გზის სადგურზე, რამოდენიმე უმაწვილი კაცი მატარე-ბელს ელოდება. ერთი მათგანი წინ-და-უგან დადის დარბაზში და უკველ გაელა-გამოკლავს სარკეში იყურება. გამიგონეთ! უთხრა ამ ხანაგმა, — თქვენ გეტყობათ ძალიან მოსწონსართ თქვენ თავს, რომ სულ სარკეში იყურებით?

«სრულებითაც არა» მიუგო შირველმა. «მე მარტო იმას ვცდილობ, რომ მანამ თავისუფალი დრო მაქვს პატიოსან კაცს უუფრო.»

«წარმიადგინე, მე ვინაზე ისეთი კაცი რამელსაც საშინელი სურვილი აქვს გასდეს ცალ თვალა.»

— ახა რა დასაჯერებელია?

— მოდი დაუნადლეკდეთ, რომ ეს მართალია!

— ძალიან კარგი, თითო თუმანი იყოას სანადლეო, მიუგო მუტუმი.

— თანახმა ვარ! ამის სურვილი აქვს უსინათლოს.

სიმაჩთლის მოყვარული.

კომედია ერთ მოქმედებად.

(თარგმანი)

მოქმედნი პირნი:

შავლე, ნასწავლი ქერივი.

სვიმონ, სამსახურიდგან გადამდგარი.

ბარბარე, ამისი ცოლი.

არჩილი.

ნინო, გამდელი.

სიკო, შავლეს მოსამსახურე.

გამოსულა მესუთუ.

შავლე და სიკო.

სიკო. რას მიბრძანებთ?

შავლე. გამოუცხადე ყველას, რომ ეს კაცი ჩემი მეგობარია, რომელიც ჩემთან იცხოვრებს და რომლისაც ისე უნდა გემინოდეთ, როგორც ჩემი.

სიკო. ბატონი ბრძანდებით.

პავლე. სად არის ჩენი დედაკაცი?

სიკო. ბაზარში გახლდათ და ეხლა ეს იყო გიანჭლათ.

პავლე. მოგვიმზადოს საუზმე და მე ეხლავ გამოვალ (გადიან).

არჩილ. ეს კარგი ძმობილი ჩაივადე, მაგრამ მგონია რომ ცოტა ხნობით კი; ჩემი ახალი მეგობარი, როგორც კეკეაზედ არ უნდა იყოს. ხან თითქო ჭკვიანურს სიტყვას იტყვის, მაგრამ ხანდახან კი ძალიან შეუთრევს ხოლმე. მე მგონია, რომ ეგ სულ ფულის ბრალია, მდიდარს კაცს რამდენი მაგისტანა სულელური აზრი გაუფლის ხოლმე თავში...

გამოსვლა შექვს.

იგივე და ნინო.

ნინო. ვინ იცის ვინ შამოაკელლა ამ ჩვენმა სახლის პატრონმა...
 ღმერთო ჩემო, ვისა ვხედამ?

არჩილი. ანა ივანოვნა!

ნინო. არჩილ ეგ როგორ, საიღამ, მართლა შენა ხარ?

არჩილ. მოიცა, მომაფიქრებინე... როგორ გასუქებულხარ!

ნინო. შენ კი ჩემო ლამაზო, ძალიან გამხდარხარ და!

არჩილ. ეჰ, კაცი ცოცხალი იყოს თორემ სიმსუქნე არაფერია.

ნინო. მაშ ეს თქვენა ბრძანდებით ახალი მეგობარი ჩვენის ბატონისა, რომელსაც ესე ძალიან გაქებდა.

არჩილ. მაშ ეს თქვენა ბრძანდებით ამათი ეკონომკა, რომელსაც ესე გლანძლამდათ? ერთი ეს მითხარ: სად არის შენი ქმარი?

ნინო. ეჰ, სად არის... აი მეორე წელიწადია რაც ქერივათა ვარ.

არჩილ. შენი ქირიმე, მართლა? უჰ, მადლობა ღმერთს ძლიერს არ...

ნინო. ეჰ, ნულარ იგონებ შენ გენაცვალე... რომ იცოდე რაედენი ტანჯვა გამოვიარე. შენ, დავიჯერო აქამდის უცოლო ხარ?

არჩილ. როგორ, განა მე ჩემს სიტყვას გადავალ? გახსოვს-

რომ გეთხოვებოდით და გეფიცებოდით არ გივალაბებდით მეტეჩი, აი შენი ბეჭედიც ჯერ არ წამიძერია თითიდან და არც სხვას გაგიკეთებ თავის დღეში. ახლა რას აპირობ, შენ ქვერივი და მე უცოლო, პირობა-პირობაა.

ნინო. რა თანამდებობა მოგცა, ბატონმა?

არჩილ. არაფერი, უნდა მართალი ვილაპარაკო; ძალიან სულელი ყოფილა თქვენმა მზემ; მაგრამ ერთის მხრით ძალიან მადლობელი ვარ, რომ შენი თავი კიდევ მაპოვინა.

ნინო. მაშ იცი, თუ მართლა გადასწყვეტე აქ დარჩომა, ნუ ეტყვი თუ მე და შენ წინადაც ვიცნობდით ერთმანეთს!

არჩილ. რატომ?

ნინო. იმიტომ, რომ ეგონება ჩემი ბრალია და მე შემოგიყვინე ამ სახლში, ორივეს გაგვრეკამს.

არჩილ. როგორ, მაშ მე ტყუილი უნდა ვსთქვა? არა, არ შემიძლიან; ეხლა ეს იყო ფიცი მივეცი ერთმანეთს...

ნინო. ახლა, რო გაგიგია ტყუილი არ ვარგაო, განა მართლა ვერცა, განა ყოველთვის არ ვარგა. აი ეხლა მავალითად რა ნაირი გამოსადგეია ეგ ტყუილი, მოდი და ნუ იტყვი.

არჩილ. არა შენი ჭირიმე, შენ რაც უნდა სთქვი, როგორც გინდა მოიტეცი მაგრამ მე კი არ შემიძლიან ტყუილის თქმა.

გამოსკლა მუშვიდე

იგივე და პავლე.

პავლე. ოჰო, ამათ კიდევ დაუწყევიათ?

ნინო. უი!

პავლე. მესმის, მესმის, გარიგებდა განა, ჩემი მხარე გეჭიროსო და ერთად ვატყუოთ ხოლმეო?

ნინო. მალე გავები!

პავლე. მითხარი რას გეუბნებოდა, არ მომატყუო!

არჩილ. ეს მეუბნებოდა... რომ... არა... მთხოვდა...

პავლე. მერე, მერე, რას გთხოვდა?

ნინო. მე ვთხოვდი რომ უთქვენოთ წასულიყვნენ საუბმებზე, ბატონიც ეხლევ მობრძანდება მეტეჩი.

პავლე. აბა ჩემო მეგობარო, აკი გითხარ დიდი თვალ-ყურის ქერა უნდა მეთქი: დამიწყო თუ არა ლაპარაკი პირველივე სიტყვა ტყუილი სთქო არა?

არჩილ. არა, მე როგორც ვატყობ ძალიან კარგი დედაკაცი უნდა იყოს.

ნინო. (ჩუშათ) ეგ ერთი ტყუილი ხომ სთქვი!

პავლე. რაო, რათ გითხრა? რა გასწითლდი?

არჩილ. არაფერი, მკითხა რომელი ღვინო უფრო გიყვარსო, ღმერთო ჩემო ეს მეორე.

პავლე. რაკითხვა უნდა, ორივე მოიტა წითელიც და თეთრიც (გადის ნინო) ღმერთო ჩემო როგორი ცხვარივით კაცია ამისთანა უბრალო კითხვით რომ კაცი გაწითლდეს, რა უნდა იყოს? აბა ჩემო მეგობარო მანამ შენ უჩქმოთ ისა-უხმე, მე ერთ ქალთან უნდა მივიდე და მალე დაებრუნდები. რა ცუდათა მაქვს ოხერი გალსტუკი და პარიკიც როგორღაც ბუივით გაწეწილა; წადი ერთი ახალი პარიკი შემომიტა კამოდში ნახე სადმე.

არჩილ. ემ საათში. ეტყობა ამ ბებერს ხანდისხან სიფრანტე უყვარს (გადის).

პავლე. (მიადის საჯკესთან) უნდა შექველად წავიდე ვარვარა პეტროვნასთან და მადლობა გამოუცხადო, თორემ ბრიყვს დამარქმევენ (შემოდის სიკო).

გამოსვლა პეტრე

სიკო.

სიკო. ბატონო! ვარვარა პეტროვნა გახლავთ და თქვენი ნახვა სურთ.

პავლე. ვარვარა პეტროვნა? ქმრით?

სიკო. არა ბატონო, მარტოკა გახლავთ.

გამოსულა მკვსჭე.

ივინივე და ბარბარე.

შავლე, (მიეგუება) ვარვარა პეტროვნა განა რით დავიმსახურე, რომ თქვენ ჩემთან მობძანდით.

ბარბარე. მე მხოლოდ ერთი წუთითა ვარ მოსული.

შავლე. ო, ეგ ერთი წუთი ჩემთვის ისეთი ბედნიერებაა, რომელსაც თავის დღეში არ მოველოდი.

ბარბარე. ძლივს ჩაეიგდვ დრო, როდესაც ჩემი ქმარი შინ არ არის, რა უნდა მომახსენოთ. დღეს იყო თუ არა ჩემი ქმარი თქვენთან?

შავლე. გახლდათ.

ბარბარე. ფულები გესესხათ განა?

შავლე. (იქით) ერიპა, ესეც მგონი, ფულისათვის გარჯილა.

ბარბარე. ნუ მიმალამთ, გესესხათ?

შავლე. დიახ მესესხა, მაგრამ ჯერ არ გადაგვიწყვეტია...

ბარბარე. ვიცი, ვიცი და მეც უნდა დამავალოთ.

შავლე. თუ კი შემძლიან რამე ვინ შერცხვენილი თქვენის გულისთვის თავს დაიშურებს სასიკვდილოდ (იქით), ვიცი რომ ფულს მთხოვს, მაგრამ უარი როგორ უთხრა, მიბძანეთ.

ბარბარე. თუ შეიძლებოდეს ნუ მისცემთ იმას ფულს.

შავლე. (გახაჩებული) რაო, რა ბძნეთ, დაბძანდით ვარვარა პეტროვნა.

ბარბარე. მაძლივთ სიტყვას?

შავლე. მე ბატონო ისეთ პატივსაცემათ მყევხართ თქვენ, რომ კაპეიკსაც არ მივცემ თქვენ ქმარს, თუ კი ამათი თქვენი სიამოვნება შეიძლება.

ბარბარე. იქნება არ იცით რასთვისა გთხოვთ მაგ ფულსა?

შავლე. იქნება სილოთეს მიჰყო ხელი?

ბარბარე. არა ბატონო, სულ სხვა.

შავლე. აა, იქნება გლალატობთ, აი ის უსვინდისო ისა.

ბარბარე. კიდევ სხვა, წარმოიდგინეთ, რომ გაგიყვებით უყვარს ცხენები.

პავლე. ოო, სწორე მოგახსენოთ ძალიან ცუდი ხასიეთი გამოუჩენია, ახლანდელ დროში რალა საყვარელია ცხენები, როდესაც ყველგან რკინის გზებს მართვენ.

ბარბარე. წარმოიდგინეთ ლამის გამურში გადაიტანოს ლოგინიც და იქ დაბინავდეს.

პავლე. ოო, რა გულცულოუტა და საზიზლარი კაცი ყოფილა. როგორ შეიძლება თქვენისთარა მშვენიერი არსება კაცმა ოთხფეხ ცხოველზედ გაცვალოს.

ბარბარე. რა უყო უნდა მოვითმინო; ამ წინაზე ბალისთვის ფულები ვსთხოვე, მე დიდი ფიცი მომცა არა მაქვსო, წავიდა იმ დილითვე და ცხენებისთვის კი ხამუტები ეყიდნა.

პავლე. ოო, რა სიბრიყვე მოსვლია, თქვენთან მშვენიერი ანგელოზი კი უშალოთ იყოს და ცხენებს კი ხამუტები ჰქონდეთ?

ბარბარე. ერთი სიტყვით არაფერს არ მიჯერებს, ამ წინაზედ ერთი ძალღი მოიყვანეს გასასყიდათ... უნდა მოგახსენოთ მე ძალიან მიყვარს ძალღი...

პავლე. ბატონო და ვის არ უყვარს ძალღები, სად ისინი და სად ცხენები.

ბარბარე. იმ ძალღში ათ თუმანს გვთხოვდნენ, მე კი უარი მითხრა წავიდა და 16 თუმანთ ცხენებისთვის ფარდაგები იყიდა ზედ გადასაფარებლად.

პავლე. ოოო, წარმოიდგინეთ ვარვარა პეტროვნა, რომ თმები მალლა ამდის.

ბარბარე. (დგება) მაშ მაძლევთ პატიოსან სიტყვას, რომ უარს ეტყვიო?

პავლე. გაძლევთ, მაგრამ სად მიბრძანდებით? დაბძანდით!

ბარბარე. მადლობთ, წავალ, თორემ ხომ იცით იმის იქნეულობა...

პავლე. ვიცი, ვიცი, მაგრამ მოითმინეთ პატარა ხანს, დავსტკბე თქვენის ლამაზი თვალებით, თქვენის კოხტა ნიკაპით, თქვენის მშვენიერი თმებით...

ბარბარე. გეყოფათ მაგდენი დაცინვა, მარტო თქვენ შეგიძლიანთ დაიკვებოთ მართლა მშვენიერის თმებით.

შავლე. ბიკოს, აქამდის ვერ მიმხვდარა, რომ ეს თმები ჩემი არ არის, დიახ, მე...

გამოსვლა შეათუ.

ივინივე და არჩილ.

არჩილ. დასწყევლა ღმერთმა, ძლივს ვიპოვნე ეს ოხერი პარიკი, მთლად გადავაქოთე იქაურობა-

შავლე. ფუ, დაგწყევლა ღმერთმა, რა დროს შავის მოტანა იყო.

ბარბარე. რა არის ეგა?

შავლე. ეგ... ეგ... რა სულელი რამა ხარ, რისთვის შემეცნარე მაგ შენი პარიკით?

არჩილ. როგორ თუ ჩემი პარიკით, განა ეს ჩემი პარიკია?

შავლე. მაშ ვისია?

არჩილ. როგორ თუ ვისი?

შავლე. ეს პარიკი შენთვის არ ვიყიდე?

არჩილ. ჩემთვის (იღინას) რა ოხრად მინდოდა?

ბარბარე. შეიძლება გკითხოთ, ვინ არის ეს ყმაწვილი?

შავლე. ეგ... ჩემი ახალი ლაქია გახლამთ!

არჩილ. ლაქიაო?

შავლე. მე ეგ ჩემს გასამხიარულებლად ავიყვანე, ხუმარა გახლავით.

არჩილ. ხუმარა!!!

ბარბარე. ეტყოდა სახეზე.

არჩილ. პირ-და-პირ დამცინიან თქვენმა შვემ.

(შეშდები იქნება)

რედაქტორი და გამომცემელი ალ. ნაპირნიძე.